

se mogla sodba radi stroškov v večji meri izpodbijati, nego li odločba v glavni reči. Temu nazoru se tudi ne upira določba §-a 517., št. 5 civ. pr. r., da je v bagatelnih rečeh dopusten rekurz, ako se odloči o stroških s sklepom. § 517. civ. pr. r. našteva namreč samo izjemne slučaje in ga radi tega ni moči ekstenzivno razlagati; vrhu tega pa se nanaša ta določba zgol na slučaj, da se je izreklo o stroških s sklepom. Po teh izvajanjih je jasno, da rekurz proti sodbam v bagatelnem postopanju radi izreka o stroških ni dopusten.

Razne vesti.

V Ljubljani, 15. septembra 1899.

— (Iz kronike društva »Pravnika«.) Dne 28. pr. m. je umrl v Mokronogu družtenik, notar Stanko Pirnat po daljši bolezni v najlepši možki dōbi 40. let. Bil je ljubezniv kolega, blag značaj in ves mož. Na »Pravnikovih« izletih je razvijal svoje pevske darove, ki mu tudi na domačem glasbenem polji ohranijo trajen spomin. Bodi mu lahka zemlja!

— (Osobne vesti.) Imenovan je avskultant P. Hudovernik sodnim pristavom za Metliko. — Premeščena sta: notar K. Čibej iz Komna v Gorico, notar dr. Ig. Kotnik iz Tolmina v Komen. — Umrl je dr. Jul. Wurzbach pl. Tannenberg, odvetnik v Litiji, dne 14. t. m. v 80. letu svoje dōbe.

— (Gibanje v avstrijskem odvetništvu.) Da novi civilnopravdni red skrči veljavo odvetniškega stanu, da mu novi eksekucijski red vzame skoraj vse iz rok, to se je vedelo že v naprej. Če stranka ni več »dominus litis« ali »dominus executionis«, tedaj odpade tudi oblast njenega zastopnika, odvetnika ali notarja. Vzlic temu, v novih civilnopravnih zakonih predosledno izvedenemu načelu in vzlic nekaterim določbam, ki jih je smatrati naravnost za odijozne, ni se odvetniški stan upiral reformam, ki so bile v celoti potrebne. Vsak odvetnik je tudi takoj videl, da je pri kraji udobni čas, ko si je lahko po svojih razmerah razdelil svoja opravila in mirno ter polagoma v svoji pisarni proučeval in popolnjeval pravdno gradivo.

Prvi meseci nove prakse so vsakega odvetnika uverili, da se od njega zahteva ves drugačen duševni napor, da pa s tem niso v primeri novi dohodki. Vendar pa ga je moralo z notranjim zadovoljstvom napolnjevat novo pravno življenje in zavest, da je postavljen pomočnikom na stran sodnikom, ki naj z novimi sredstvi vrše tem težavnejšo idealno nalogo. Pričakovati se je smelo, da bodo sodniki tudi zanaprej vpoštevali posebno zvanje odvetniškega stanu, katero so določile tradicije od pamtiveka in katero je novi civilnopravdni red — tako vsaj smo smeli v teoriji misliti — celo povzdignil in vsovršil. In smelo trdimo, da bi »gros« avstrijskih sodnikov nikdar ne izrabljaj svoje nove moči proti odvetnikom in ne kalil prepotrebne harmonije z odvetništvom, ako bi tega ne skušali doseči administrativni uplivi.

Ti administrativni uplivi so prava specijaliteti postali! Oni interpretirajo nove civilnopravne zakone, oni diktirajo »extra legem« in, če drugače ni, tudi »contra legem«. Človeku, čujočemu le naprej o tajnih ukazih, se tako zdi, kakor da so to isti uplivi, ki so s civilnopravnimi zakoni imeli svoje prav posebne tendence, a si jih niso upali o pravem času in na pravem mestu, v zakonu samem, izraziti. Pred vsem ti ukazi delajo skoraj neprikrito na to, da se odvetništvo in notarstvo v pravnem življenju potisne polagoma v ozadje in konečno čisto na stran. To nazadnje morajo odvetniki in notari v praksi čutiti, naj sodniki imajo še tako neskaljene pojme o svoji nezavisnosti.

Da mora proti takemu izpodkopavanju neizogibnega faktorja v zdravem pravosodju priti odločna reakcija ravno od odvetniške strani, to je popolnem umevno in tudi potrebno. Zadnje dni pa se je vrgla prava goreča baklja v odvetniški tabor v obliki ukaza, ki se tiče pravnih stroškov. Določila o tem, kake pravne stroške da povrne propadla stranka, so v novi civilnopravni red prevzeta doslovno iz novele l. 1874. Vsaj petindvajset let je torej veljalo v sodni praksi pravo, da mora propadla stranka povrniti nasprotniku tudi zastopniške stroške, ki so se smatrali »eo ipso« za potrebne, če je dotični pravni čin bil potreben. Sedaj se pa administrativnim potom zaukazuje interpretacija, da so stroški pravnega zastopnika le tedaj potrebni, kadar je pravni zastopnik potreben! Posledice takega naziranja so nepregledno kvarne ne samo za odvetnike, kateri potem lahko pisarne zapro, nego tudi za stranke, ki niso v stanu iz svojega plačati odvetniškega zastopanja, dasi so ga potrebne. Ta najnovejši ukaz je obudil občno senzacijo in odvetniki avstrijski se po vsej pravici oborožujejo za odločen odpor.

Že poprej je naraslo opravičeno razburjenje, kar kažejo vzlasti dogodki zadnjega polulettja v odvetniški zbornici niževavstrijski. Tudi moravska odvetniška zbornica je imela dne 12. pr. meseca svojo izredno glavno skupščino, ki je storila naslednje sklepe: »Niževavstrijska zbornica naj skliče občni shod vseh odvetnikov tostran Litve na Dunaj, ki naj se posvetuje o najvažnejših stanovskih vprašanjih in sklepa vzlasti o tem: 1.) Ustanovi se splošno odvetniško društvo, kojega člani se solidarno zvežejo v ta namen, da se bodo borili z vsemi zakonitimi sredstvi za popolno nezavisnost odvetništva, za povzdigo njegovega jako zmanjšanega ugleda in pomena ter za zboljšanje njegovega gmotnega stanja. — 2.) Ustanovi se splošen avstrijski odvetniški časopis, kojemu bode — ne meneč se za kako politično strankarsko stališče — nadzirati neskajljeno izvrševanje zakonov in javno razpravljati v duhu modernega znanstva protizakonite odredbe vlade in vzlasti postopanje justične uprave nasproti odvetnikom; nadalje mu bode priboriti nazaj stališče, ki pristojajo odvetništvu v justici, in vzlasti pobijati mnoge tajne ukaze justične uprave, ki odvetništvo ponižujejo, mu škodujejo in forenzične pravice ter svobode kratijo, ki so pa tudi nevarni nezavisnosti in samostojnosti sodništva, zajamčeni s čl. 6 drž. tem. zakona z dne 21. decembra 1867, št. 144 drž. zak. — 3.) Potezati se je za nov odvetniški red, ki bode pravice in koristi odvetništva zagotavljal in duhu novih zakonov ustrežal. — 4.) Ali ne kaže

storiti korake, da se osnuje splošna državna pokojninska blagajna za odvetnike, njih udove in sirote?»

Vsled najnovejšega ukaza mora razburjenost odvetniškega stanu prikipeti do vrha. Ali je bilo vredno, odvetnike prisiliti k odporu, ki se nanaša od vseh strani, pokaže bodočnost.

— (Notarska prisega pa slovenski jezik.) Za notarsko mesto v Ž. na Kranjskem novoimenovani notar A. je vložil prošnjo pri c. kr. višjem deželnem sodišču v Gradcu, naj se ga dopusti k prisegi v smislu §-a 14. not. reda, in sicer v slovenskem jeziku. To vlogo je c. kr. višje dež. sodišče z dekretom z dne 12. julija 1899 Praes. 8254/13 b—99 prositelju vrnilo, češ, naj se prepoda v nemščini kakor v jeziku notranje službe, kajti vloga da je služben korak in se ne nanaša na nikako zasebnopravno stvar.

Navedeni notar se je proti temu dekretu pritožil na najvišje sodišče na Dunaju in poudarjal: da njegova vloga nima po smislu notarskega reda znaka uradne prošnje, ker on še ni upravičen poslovati kakor c. kr. notar in bo šele storil prisego, to pa v svojem imenu in ne kakor zastopnik podeljenega not. urada; da je imenovan za sodni okraj s skoraj izključno slovenskim prebivalstvom in da bo že radi tega slovenščino imel za notranji službeni jezik; da mora notarski zbornici kranjski dopisovati v nje službenem, t. j. slovenskem jeziku; da noben avstrijski zakon ni postavil nemščine notranjim službenim jezikom in da je celo vojaška prisega dovoljena v slovenskem jeziku.

Višje sodišče v Gradcu je to pritožbo s poročilom poslalo justičnemu ministerstvu in le-to jo je odstopilo najvišjemu sodišču v pristojno rešitev.

Najvišje sodišče je z odredbo z dne 9. avgusta 1899, št. 12168 potrdilo višjesodni dekret glede na to, da nameščanje v c. kr. notarske službe, zapriseganje novoimenovanih c. kr. notarjev in določitev dne za nastop podeljenega jim notarskega urada so stvari notranje službe in da je potemtakem tudi tozadevne vloge in pa zapriseganje novoimenovanih gg. notarjev opraviti pri sodnih oblastvih graškega višjega deželnega sodišča v nemščini kakor jeziku notranje službe. —

Značilno je, da se odločba najvišjega sodišča tudi ne sklicuje na nikako zakonito določbo, ki bi branila zapriseganje c. kr. notarjev in dotične vloge v slovenskem jeziku. Značilno je tudi, da se za graško višje deželno sodišče konstatuje nemščina kakor notranji uradni jezik, vsled česar notarji za Kranjsko, Spodnje Štajersko in slovensko Koroško po tej odločbi nimajo pravice prisegati slovenski. Čudno ostane to tembolj, ker so notarji po §-u 12. not. reda upravičeni, odnosno zavezani uradovati v vseh jezikih, ki so navadni v njihovem okolišu, in je torej v slovenskih okrajih njih službeni jezik izključljivo ali vsaj tudi slovenski.

»Slovenski Pravnik« izhaja 15. dne vsacega meseca in dobivajo ga člani društva »Pravnika« brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld.

Uredništvo je v Ljubljani, v Gospodskih ulicah šte. 17; upravništvo pa na Valvazorjevem trgu šte. 7.